

Déli Napló

GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP

FELMÉRŐ SZAKKÖZVETŐ:
VUCHETICH ENDRE DE

Előfizetési árak: Icsontvonal és vidéken házhoz kézbesítés
hasonként 60 lei, negyedévre 240 lei, félévre 360 lei, egész évre
600 lei. — Külföldön hasonlóan 90 lei, negyedévre 360 lei,
félévre 540 lei, egész évre 900 lei, postai kézbesítéssel együtt.
Állami tisztviselők és nyugdíjasok 20% kedvezményt kapnak.

1928 / SZOMBAT AUGUSZTUS 11

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 187. SZAM

Gyászba

Orult Horvátország, mert nagy fia, néel forrobban és mélyebben talán nki sem szerette sok sorscsapástól jított hazáját, nincs többé: Radics tván meghalt. Kiesett kezéből a horvát nemzeti politika zászlaja, melyet emelt először magasra a történelem aknem ezer esztendejének sok változatos eseménye után. Zvoimir horvát rály halála után is voltak még hősei horvát nemzetnek, születtek Trenek, Zrinyik, Frangepánok, Jellacsiok, de ezek egyike sem állott csak a orvát ügy szolgálatában. Harcoltak örökök, tatárok, olaszok, franciák llen, de nem a horvát nemzet létérdeeiért hullatták véréüket. Radics István volt az első, aki a tiszta nemzeti eszme lobogóját emelte magasra és hívő szavára néhány esztendő lat az egész horvát nép az ő zászlaja alá sereglött. Egy emberként állottak elléje és mikor a belgrádi szkupstiumban az egész kulturvilágot megdöbbentően végigsüvitettek a szerb képviselő gyilkos revolvergolyói, joggal gondolták, hogy a Radics István elleni merénylet, merénylet volt az egész horvát nemzet ellen. A nemzeti függetlenségéért, hazája boldogulásáért pecsületes fegyverekkel vívott harcban orgyilkos golyójától találva halt hősi halált. Ravatálánál egy nemzet könnyezik és milliók gyásza vési a szivekbe emlékét. A mélyeséges gyász löbbenete üli meg a horvát lelkeket, de ennek a döbbenetnek elmulásával, félő, hogy ki fognak robbanni a szenvedélyek és kiontott vére bosszuért fog kiáltani a testvérm nemzet ellen. A szakadék, melyet a szerb centralisztikus politika vágott a két nemzet közé, Radics halálával még mélyebb, még távolgöbber lett. Ennek áthidalása sike, rüle és miként, az a jövő titka. A mai eszközökkel semmiesetre. A forrongó kedélyeket, a végsőkig elkeseredett hangulatot esendőrszuronyokkal lecsendesíteni nem lehet. Ami néhány hét előtt még lehetséges volt, amivel a parlamenti gyilkosság előtt még meg lehetett volna teremteni a horvát-szerb békét, az ma már elkésétt. Ma a legszeleesebbkörü horvát autonómia nélkül szinte elképzelhetetlen a két nemzet békés együttélése. Ha, sonlé a helyzet, mint a háboru előtt Magyarországgal volt. Akkor a horvátok meglevő autonómiájuk mellett még megelégedtek volna a pénzügyi önállósággal. Az államférfiak nem ismerték fel a helyzetet és ez semmibe-

nemvevés, ez a felnemismerés megteremtette a maga gyümöleseit. Szerbia válaszuton áll. Vagy lemond a nagyszerb irrealis álmokról, vagy vesztébe kerget jobb sorsra érdemes

népeket. Radics halála fenyegető mento. A béke érdekében kívánatos lenne, hogy a három horvát mártir vére ne ömlött légyen hiába és a kienesztelődés szelleme szállná meg a

szerb politikusokat, mely megteremtené az igazság, a szabadság, az egyenjoguság és igazi testvériség uralmát a szerbek, horvátok és szlovének királyságában.

Győzött a paktum melyett a magyarság a liberálisokkal kötött az aradi községi választáson

Arad, aug. 10.

Lanya érdeklődés mellett indult meg tegnap reggel nyole órakor a aradi községi választás. Öt kerületben folyt a szavazás és délig alig három ezeröt száz szavazó járult az urnák elé. Három lista küzdött egymással és pedig a magyar-liberális paktumos lista, az ellenzéki blokk és a dolgozók blokkjának listája. A város külső képen egyáltalában nem lehetett észre venni, hogy választás van. A forgalom mindenütt normális volt és csak egy-két sisakos esendőr, valamint rendőr teljesített szolgálatot a szava-

zohelyiségek mellett. Az érdeklődés napközben sem fokozódott és csupán a harmadik kerületi szavazóhelyiségben élénkült meg estefelé az élet, ahol a munkások és vasutasok adták le szavazatukat. Incidens sehol nem fordult elő és a szavazás a törvényes időben ért véget.

A szavazást az összes kerületekben délután öt órakor zárták be. A skrutinium este kilenc óráig tartott. A vég eredmény a következő: Összesen leadtak 5856 szavazatot. Ebből a magyar-liberális paktumos lista 3981, az egyesült ellenzék 786, a dolgozók blokkja-

nak listája 962 szavazatot kapott, megsemmistettek 127 szavazatot. Miután a két ellenzéki lista a szavazatok husz százalékát sem kapta, a teljes liberális-magyar lista győzött. A nemzeti parasztpárt állítólag megtámadja a választás eredményét. A győztes lista vezetője R o b u János dr., második helyen áll B a r a b á s Béla dr. Magyar tagok még: P a r e c z Béla dr., S z é l l Lajos dr., S t e i g e r w a l d Alajos, Z i m a Tibor, K r e n n e r dr., L ő c s Rezó dr., V a r j a s s y Lajos, B l a s k o v i c s István.

A vasuti hidon sétált az eltűnt gyárvárosi ékszerész, akit éjtél után a rendőr talál meg

Temesvár, augusztus 10.

Megirtuk tegnap, hogy S c h w a r e z Aladár temesvári ékszerész és aranyműves, akinek a gyárvárosi Fő-utca 24. szám alatt van az üzlete és műhelye, bucsulevelek hátrahagyásával eltűnt. Azt írta Budapesten lakó szülőinek, továbbá menyasszonyának, V á r a d i Alisznak, hogy öngyilkos lesz. Az eltűnt ékszerészt a menyasszonya és a barátai egész délután keresték, de hiába. A rendőrségen is tettek jelentést és N a g o e Konstantin rendőrkomiszárus, aki a rendőrprefekturán ügyeletes szolgálatot teljesített, intézkedett, hogy a Bega mentén szolgálatot teljesítő rendőrök kutassanak

az eltűnt után. Az egyik bucsulevelben ugyanis azt írta, hogy huszonnégy órán belül fog meghalni és azért bizonyosra vették, hogy a Bega mentén rája is találnak.

A belvárosi mozi környékén éjszaka szolgálatot teljesítő rendőr éjtélután végzett körutja alkalmával egy alakot látott állani a Püspök-utal párhuzamos vasuti hidon. Rosszat sejtett és a parton a fák között óvatosan a vasuti hid felé közeledett. Mikor végre rálépett a hidra és közel volt az ott álló férfihoz, az észrevette és a másik oldalon el akart sietni. A rendőr rákiáltott, hogy álljon meg. Az illető erre gyanus mozdulatot tett, mintha a vízbe akarná magát vetni.

A rendőr revolvert rántott és rákiáltott, hogy lelővi, ha moccanni mer. A rendőr csak így tudta megközelíteni az illetőt. Mikor kérdőre vonta, hogy mit keresett a hidon, azt mondta, hogy csak sétált és nézte a vizet, közben pedig néhány cigarettát szivott el. A rendőr elvezette a rendőrprefekturára, ahol csakhamar kiderült, hogy az eltűnt Schwarcz Aladár került meg. Elmondta, hogy irigy emberek plétykalkodása tönkre akarta tenni boldogságát és el akarták tőle idegeníteni a menyasszonyát. Ez anyyira elkeserítette, hogy halálra szánta magát. Előbb a Begába akart ug-rani és déltől késő éjszakáig a víz partján bolyongott, azonban nem tudott megfelelő helyet találni. Végül is arra határozta el magát, hogy a bázisai vasuti hidra megy és vagy on-tan ugrik a vízbe, vagy pedig valamely arra robogó vonat elé veti magát. Schwarcz Aladár megkerüléséről értesítették a menyasszonyát és barátait, akik még az éjjel folyamán átvették az életuntat a rendőrprefekturán, ahol megígértették vele, hogy öngyilkossági szándékáról lemond.

AZ ÁSVANYVIZ
FEJEDELME
A
MATILD
BORVIZ

Főlerakat: Egyesült Szikvizgyárak, Timisoara, Posta-u. 16.

Egyiptomi szembetegség pusztít a temesvári inasok között

Temesvár, aug. 9.

Naponta csapatok jelentkeznek nek, inasgyerekek a betegségűző penzár szemézetit oztaiyan. A szemük vörös, gyulladós, c-epégős. Elso tekintetre latni, hogy az egyiptomi szembetegség, a rettenetes trachoma gyotri szegenyeket. Túremetlen-ségükben, amig varakoznak, öklükkel, ujjukkal nem egyszer dorzsólik a szemüket. Aztán ugyanazzal a kézzel fogják az ajtókimmeset, a széket, odanyúnak az a zaihoz, a falhoz. Jobban és hatásosabban nem is lehet talán terjezteni ezt a csunya és a megvakítás veszedelmét magában rejtő betegséget.

Az inasgyerekek, akik ezzel a betegséggel a betegpenzárba járnak, részint maganhelyeken laknak, részint pedig a városi tanoncotthonban.

Az ugynevezett harmadik számú tanoncotthonból valók néhányan közülük. Nagy veszedelem ezeket a fiukat ott tartani a tanoncotthonban még akkor is, ha a betegek számára fenntartott szobában tartózkodnak. A trachoma nem olyan betegség, amely ágyhoz kötne valakit. A trachomás inasok bizonyára öszemáskálják az inasotthont és akarataikon kívül is elhagyogatják a beteg mikrobáit. Meg bizonyos az is, hogy nem lenet eléggé szigorú a felügyelet arra nézve, hogy a többi inas, amikor délben és este hazatér a munkából, be ne bukkantson a betegekhez. Feltesszük — nem is vonhatjuk kétségbe — hogy a tanoncotthon vezetősége mindent megtesz a járvány terjedésének megakadályozására. Csak a napokban is hat kiló kékkóoldatot hozattak a betegpenzár gyógyszer-tárából a trachoma leküzdésére. Véleményünk szerint

ezeket a fiukat úgy a saját, mint pedig inasársaik érdekében teljesen el kellene betegségeik idejére a tanoncotthonból távolítani és a járványkórházban elhelyezni.

A városi főorvosi hivatalnál tizenhat trachomás inasról tudnak. Ennyi van legalább bejelentve. Nincsen azonban kizárva az, hogy egyes maganhelyeken még ezeken felül is vannak trachomás betegek, akiket nem kezelnek, hanem mindenféle háziszerekkel és kuruzslással igyekeznek gyógyítani. Nagyon helyén való volna, ha a város területén tanuló valamennyi iparostanone között egészségügyi razzitát tartanának, amely elsősorban a trachoma szempontjából vizsgálná meg az inasokat. Nem szabad ugyanis

elfelejteni azt, hogy ezek

az inasok, akiket ide-oda küldöztet a mesterük, sokat forgolódnak a közönség között és szászámra fertőzhetik meg az embereket.

Ha idejében nem fogantatosítanak szigorú rendszabályokat, úgy egy szomorú napon azt fogják észrevenni, hogy Temesvárott az egyiptomi szembetegség óriási mérveket öltött.

Fiatalkorú utonállók megtámadtak egy uriaszont és megbicskálták egy rendőrt

Temesvár, augusztus 10.

Deutsch Giza, temesvári kereskedő felesége, a tavasszal estefelé hazatartott az erzsébetvárosi Stefánia utcában levő lakására. A sötétben egyszerre megtámadta két ismeretlen fiatalember és miután kitópták kezéből pénztárcáját, futásnak eredtek. Az asszony segítségért kiáltott, mire P u i u Pál rendőr üldözőbe vette az utonállókat. Utól is érte őket, de ezek bicskát rántottak és súlyosan megsebesítették Pu ut, akit két héten át ápoltak a kórházban, amíg felgyógyult. Néhány nap múlva elfogták P o p Leonida és S á n d o r Miklós csavargókat, akik kihallgatásuk során több betöréssel együtt bevallották, hogy ők voltak Deutsch Giza támadói. Letartóztatták őket és miután

már kilenc hónapig ültek vizsgálati fogságban, ügyük tegnap került tárgyalásra. Mindketten bevallották, hogy mintegy tíz üzletbe és lakásba törtek be. Azt mondták, hogy a nagy nyomor kényszerítette őket a bűnös uton való pénzszerzésre. Kiderült, hogy Pop Leonida már több évi börtönbüntetést töltött ki és csak nem régebbsen szabadult a fogságból. P o p e s c u Marin vádbeszéde és B r u d a r i u Adrian védőbeszéde után a bíróság Pop Leonidát büntetett életre való tekintettel két évi börtönrre ítélte, míg Sándorra mindössze egy évi fogházbüntetést szabott ki. Mindkettő büntetéséből a vizsgálati fogsággal kilenc hónapot kitöltöttnek vett a bíróság. Az ítélet jogerős.

Ujabb küldöttség járt a főpolgármesternél és sürgette a villamosvasut alkalmazottainak fizetés-rendezését

Temesvár, augusztus 10.

Többször foglalkoztunk már a városi villamos vasut kalauzainak, kocsivezetőinek és munkásainak fizetésjavítási mozgalmával. Évek óta nem részesültek fizetésemelésben és valahányszor ez iránti kérelmüket adták elő, mindig visszautasításban volt részük. Nemrég memorandumot készítettek és abban feltárták összes sérel-

meiket. A memorandumot a városi tanács a villamos vasut igazgatóságának adta, hogy mondjon véleményt. Miután azóta hetek múltak el, tegnap a villamos halauzok, kocsivezetők és műhelymunkások nagy küldöttsége jelent meg a városházán Georgevici Lucian dr. főpolgármester előtt. Kifejtették kérésüket szóban is. Husz százalékos fizetésemelést kértek má-

jus elsejétől visszamenőleg.

Georgevici Lucian dr. főpolgármester válaszában azt hangsúlyozta, hogy a város nem emelte a villamos vasut viteldijait sem és így nem tudja a fizetésemelést miből fedezni. Arra is vonatkozott a főpolgármester, hogy a villamos vasut alkalmazottainak fizetés emelésére a költségvetésben nincsen semmi fedezet és így nem biztathatja őket azzal, hogy ezt a fizetést ebben az esztendőben megkapják. Figyelmeztette a küldöttséget, hogy ne gondoljanak sztrájkra, mert abban az esetben a törvényerővel lenne kénytelen velük szembe fellépni. Végül kijelentette, hogy a memorandumra most érdemleges választ nem adhat, hanem azt röviden írásban fogja megadni. A küldöttség mély levertséggel és nagy elkésztéssel távozott a városházáról.

Visszaérkeztek a zsidó nőegylet nyaralási akciójának résztvevői

Temesvár, augusztus 10.

Tegnap megjött a husz gyermeküket öt hét előtt — miként arról idején arról a Déli Hírnap beszámolt — a temesvári zsidó nőegylet küldtek nyaralni a Borgó-Prund letti Tihutába. A nyaralás, a friss levegő, a fenyves valamennyire az alakját megizmosította, arcuk barnára sült, egyik-másik meg is nökedett. A viszontlátás nagyon vigasztal és a gyermekek hálásan rajongtak körül Polgár Adolfné, a józsefvárosi zsidó nőegylet elnöknőjét, akit szeretete, buzgalma és jó szíve tette meg a nyaralási mozgalmat tette lehetővé, hogy az valóra váljon. Polgár Adolfné az első év kísérleti kerén felbuzdulva kijelentette, hogy jövő esztendőben a szegény gyermekek nyaralási akcióját még nagyobb kívánja tenni. Valamennyi temesvári zsidó nőegylet bevonásával az e munkálatokat már a tél folyamán kezdi meg és reméli, hogy a jövő nyáron még több szegény fiút és leányt küldhet egészséges erdélyi levegő-

Erzsébetvárosban földek

eladók, külön-külön 1 holdas, 1 1/2 és 3 holdas parcellákban, vagy egyben, összesen 17 hold. Alföldi Géza dr. ügyvéd Lenautér 1 (Eisenstädter-ház). 2234

Családi villák

azonnal beköltözhető lakásokkal, parkirozott kerttel és gyümölcsös-sel jutányosan eladók. Érdeklődéseket kérem

Ternyancsev Tivadar, Józsefváros Horváth Boldizsár-u.3. 2221

Grafologus

analizéseket elvállal. Részletes analízis 80 lei. Levelek

GARA tanár, Ineu (Arad megye) címre küldendők. 1590

Temesváriak találkozóhely
BUDAPEST legelsőrendű,
modern családi szállója az

ISTVÁN KIRÁLY SZÁLLODA
IV. Podmaniczky-u. 8. sz.

Mérsékelt árak, modern berendezés, központi fűtés, melegvízszolgáltatás, lift.
A Nyugati pályaudvar mellett
Elsőrendű konyha.

A lipcsei őszi árumintavásár
1928. augusztus 26. — szeptember 1.
a legkedvezőbb bevásárlási alkalom!
Felvilágosítással szolgál:

Leipziger Messeamt, Leipzig
és Angerbauer Jenő, a lipcsei mintavásár t. képviselője,
Temesvár, I. Str. Gen. Praporgescu 3. Telefon: 70. 1938

Humoros rémhistoria

Katonállásról és autós banditákról, akikről kiderül, hogy ártatlan fiatalemberek, és nyári mulatságra indultak

Temesvár, aug. 9.

Fiatalember jelent meg a szerkesztőségben és így mulatkozott be.

Mi vagyunk a vingai automobilosok.

Megírták a lapok néhány nap előtt, hogy a Bega-malom autóját Vinga cég határában több fiatalember, akik autón voltak, megtámadta. A fedőnév és a csendőrség megindította a nyomozást, közben magunk is inkompetenciát tanúsítottunk a dolog felől és mindenképp az adatokhoz hozzátevve a fiatalemberek által közlöttakat megállapíthatjuk, hogy az egész amerikai banditáskodás egyszerű soffőrvirtusokból, tragikomédiává zsugorodott össze.

A 260. számú autót, amely — mint megírtuk — Dermendzsin József vinnyai lakos tulajdona, néhány fiatalemberrel, Németágra volt indulóban a kocsin Dermendzsin József és Szunega Ede, Hinzmann József, Balogh István, Tóth István, Borjky József és Bozilkov Flórian voltak. Még nem indultak el, amikor a kocsira érkezett a 490 számú Daimler autós, amely a Bega-malom tulajdonosa, és amelyen Bakos György és Koos Andor voltak. Ezek betértek a vingai nagykorcsmába, ott boroztak, majd mikor tovább akartak menni és Dermendzsinék autóját elhagyták, büszkén kiáltottak rájuk:

— Félre a tragaccsal!

Ezek a hatalmas automobil eléjük álltak és mindvégig előttük is igyekeztek maradni. Nagy port kavart fel a kocsikkal járt, nehogy azok megelőzhesék és a portengerből szabaduljanak. Dermendzsinék ekkor lekönyarodtak egy mellékutra és sikerült megelőzniök a 490-est, azonban nem haladhattak előtte sokáig, mert újra eléjük került és megismételték az előbbi játékot. Németág közszeg lett a 260-as autónak sikerült újra megelőzni egy oldalton a temesvári kocsit. A közszegben azután elébe álltak és felszóllították a két soffőrt, hogy menjenek velük a csendőrségre. Bakos György azonban a felszólításra nem akart eleget tenni, hanem tovább száguidott. Dermendzsin József ekkor fel akarta tartóztatni a temesvári autót, hogy rákényszerítse a csendőrségre való jövetelre. Ugyánakkor azonban Bakosnak ehhez nem volt ideje és a kocsija hágsóján álló Dermendzsin is magával vitte vagy háromszáz lépésnyire, ahol aztán leállt.

A vingai kirándulók szerint az mind Bakos és Koos fantáziájában született, hogy erőszakoskodtak velük, hogy autójukat az árokba akarták vinni és megírták, hogy bicskával fenyegették volna őket. Az egész rémhistoria úgy keletkezett, hogy Bakos soffőrvirtust akart produkálni és jókedvében arra akarta kényszeríteni a másik autót, hogy nyelje a port, amelyet az ő kocsija felkavar. A vingai fiatalemberek előadásukat írásba foglalták és aláírták valamennyien. A hatóságok szintén beszüntették ebben az ügyben a nyomozást, mert kiderült, hogy sen-

ki nem akart rabolni, gyilkolni. Az egyik rézről virtuskodtak, a másik részről pedig nem hagyták magukat.

Ennyi az egész. Így aztán a nagy szenzáció szétpattant, mint valami szappanbuborék.

Nagyszabású család történet a hadsereg gyógyszerraktárában és számos letartóztatást fogantatottak

Bukarest, augusztus 10.

A hadsereg gyógyszerraktárában nagyszabású csalást fedeztek fel. A visszaéléssel kapcsolatosan Teodorescu és Petrescu tisztviselőket, akik a gyógyszereszekkel összejátszottak, letartóztatták. A panamát egy Marinescu nevű őrmester

letartóztatásával kapcsolatban fedezték fel, aki hamis akmányok alapján gyógyszereket akart felvenni a kolozsvári gyógyszerraktár részére. Az elmúlt éjszaka házkutatást tartottak Hansulescu gyógyszerésznél, akinél nagymennyiségű katonai eredetű gyógyszert találtak. Még további letartóztatások várhatók.

Az átjáró ház

udvarán keresztül megszökött két nagyváradai munkásvezér

Kolozsvár, augusztus 10.

A kolozsvári hadbírószék tegnap délelőtt két fogolyzöktető katonát felfüggetelt. Ismeretes, körülbelül két hét előtt megírtuk, hogy a kolozsvári hadbírószék fogházából Csizmadia Ferenc és Tordai Viktor nagyváradai munkásvezérek megszöktek. A két szökevény munkást Miclea György őrmester és Muresan János közkatona kísérték, amikor a szökés történt. A foglyok ugyanis azt az aján-

latot tették a két katonának, egy tízezer lei jutalom ellenében kísérjék ki őket a városból. Fedezet mellett el is indultak, amikor egy átjáró ház kapuján a két fogoly hirtelen keresztül szaladt a ház udvarán és nyomtalanul eltűnt. Miclea és Muresan a foglyok nélkül tértek vissza, mire nyomban letartóztatták őket és a hadbírószék megindította ellenük az eljárást. A tegnapi tárgyalás után a bíróság Miclea őrmestert hat évi börtönrre, Muresant pedig öt évi börtönrre ítélte.

Magyar világbajnokság az olimpiai kardversenyben gyönyörű küzdelmek után

Amszterdam, augusztus 9.

A magyar hölgytornászcsapat vezetése eddig 99.25 pontot szerzett. Utána Hollandia jön 98.59 ponttal, Olaszország pedig 92.72 ponttal. A magyar férfi tornászcsapat eddig 795 pontot szerzett.

A magyar vízipóló csapat a németektől elszenvedett vereség ellenére számos külföldi meghívást kapott, mert az olimpiáson jelenlévő összes nemzetek uszóvezérei mégis a magyarokat tekintik az igazi győztesnek. Az olimpiász után amerikai turnéra indulnak.

A Wolf-iroda késő este jelenti, hogy a kardcsapatversenyben tegnap délután Magyarország 9:7 arányban legyőzte Olaszországot és ezzel magyar

csapat olimpiai bajnok lett. A magyar vívók éltkön Petschauerrel gyönyörűen küzdöttek és megérdemelték a világbajnoki címet.

A négyezer kétszázötven férfi gyorsúszó staféta előfutámban Magyarország 9 perc 46.6 másodperc idővel verte Spanyolországot, Olaszországot és Németországot.

Tegnap délelőtt Budapesten példátlan lelkesedéssel óriási tömeg fogadta az olimpiászról hazatérő magyar birkózókat. Az ünneplés központjában Keresztes Lajos világbajnok állott, akit a tömegmegröghant és össze visszacsókolott. A birkózó szövetség és az egyes sportegyletek vezetői üdvözlötték a világbajnokot, majd vállukra emelve kivitték a pályaudvarról a virágokkal díszített autóra.

Hétezer kilométer befutása után Katzky Antal és társai tegnap este hazaérkeztek

Temesvár, augusztus 10.

Tegnap volt négy hete, hogy Katzky Antal, a Glória motorkerékpár-egyesület elnöke, Hahn Hermann a Kandia-gyár igazgatója és neje, Raleigh motorkerékpárjukon európai túraútra indultak. Négy hét elmúltával tegnap este érkeztek vissza Temesvárra. Erkezésüket délután Aradról telefonon jelentették, mire egy comó sport barát negyven motorkerékpáron, négy autón és számos biciklin eléjük ment.

Szentandrás előtt találkoztak a hazatérőkkel, akiket nagy ovációkkal fogadtak. Azután az Aradi-úton levő cárdába kísérték őket, ahol a tiszleltükre társas összejövetelt tartottak Wiener Mór dr., Kubán Endre és Kalló Gábor köszöntötték a hazatérőket, akiknek nevében Katzky Antal köszönte meg a fogadtatást.

Temesvárról elindulva végigmentek Magyarországon, Ausztrián, Németországon, Belgiumon, majd hajón át-

mentek Angliába és végigjárva az angolok földét, ismét hajón tértek vissza a kontinensre. Egy hétig Hollandiát járták, majd Németországon, Ausztrián és Magyarországon keresztül visszatértek Romániába és Kurticsnál tegnap délelőtt lépték át a határt. Összesen hétezer kilométert tettek meg és csak napközben utaztak. Motorjaik nagyszerűen bírták a strapát és három gumidefekten kívül semmi nem akasztotta meg utjukat. Mindhárom kifutó színben vannak, erősen lebarapultak, nagyszerűen érzik magukat.

Az irodalom a zene, a művészet magyar dekameronja

Temesvár, aug. 10.

A romániai magyar kisebbségi irodalom igen szép kiállítású és érdekes tartalmú művel gazdagodott. Most jelent meg Szigethy József szerkesztésében a Zenei, művészeti és irodalmi dekameron. A könyvet a százötven éves magyar zenekonzervatórium története vezeti be, ezt követi az egyházi zeneiskola története, majd sorban felvonulnak az erdélyi és bánági zenei, művészeti és irodalmi élet reprezentánsainak életrajzi adatai és minden életrajz mellett látjuk az illető arcképet is. A szerkesztő megírta a kolozsvári opera, a magyar színház, a dalosszövetség történetét és egyben közli a színházak tagjainak képét is. A második rész száz magyar írónak arcképpel ellátott szebbnél-szebb novelláját foglalja magában és olvashatjuk a legkiválóbb erdélyi, bánági, magyarországi, jugoszláviai és csehszlovákiai magyar írók verseit is. Molnár Ferenc, Heltai Jenő, Pekár Gyula, Karinthy Frigyes, Móricz Zsigmond, Móra Ferenc, Babits Mihály, Berde Mária, Gulácsy Irén, Aprily Lajos, Roményik Sándor, Tamási Áron és a többi márkás név mind szerepel egy-egy művel az dekameronban. Elismerés illeti munkás ágáért Szigethy Józsefet ennek a munkának a megjelentetéseért, amivel nagy szolgálatot tett a kisebbségi irodalomnak. Könyvét szeretettel ajánljuk a közönség figyelmébe és pártfogásába. A munka megérdemli, hogy minden magyar család könyvtárában helyet kapjon. A könyv, mely üzletben nem kerül árusításra, megrendelhető a szerkesztőnél Kolozsvárott, Kereszt-utca 2. sz. a. Ára 500.— lei.

HÁROM GYERMEKHÜDESES BETEG VAN TEMESVÁRÓTT. Tegnap már a harmadik gyermekhüdeses megbetegedést jelentették be Temesvár területén. A legújabb eset is a József-városban fordult elő és pedig a Rózsa-utcában, ahol egy négy éves kis fiúcska esett a hüdeses megbetegedésbe. Hatóságos orvosi intézkedésre a beteg gyermeket haladéktalanul a gyermek-kórházba szállították, ahol most már három temesvári gyermeket ápolnak a legszigorúbb elkülönítés mellett. A legújabb esetről is távirati jelentést tettek az aradi egészségügyi vezérfelügyelőségnek.

Hirek

A Nobel-díj

viszontagságos történetét kevesen ismerik. Nobel Alfréd, a svéd dinamitgyáros, harmincegy és fél millió svédkoronát hagyott arra a célra, hogy öt részre osztva a kamataiból az emberiség legkiválóbb alkotóit jutalmazza meg.

Nobel a végrendeletében tizenhét örökösét nevezte meg: ezek közül hat kóna azonnal elismerte a végrendelet érvényességét, a többi tizenkettő a távoli atyafiak, megtámadta a megsemmisítését követelte. Ha pörre került volna a sor, a végrendelet minden valószínűség szerint meg is semmisítették volna, tekintve, hogy a svéd törvények megkövetelik, hogy az örökösök pontosan nevezzék meg az örökösöket, holott Nobel a vagyonát részint a tudományos akadémiára, részint a művészi akadémiára, részint a stockholmi Karolinska intézményre hagyta, a békedíj felől pedig úgy rendelkezett, hogy a parlament öt tagja döntsön felőle. Sokáig kellett tárgyalni az örökösökkel, míg végre 1900-ban megegyezhettek velük a végrehajtóbizottság megkezdte munkálkodását.

Ennek a bizottságnak nagy nehézségekkel kellett megküzdenie, mint-hogy Nobel vagyona körülbelül kilencven dinamitgyárban volt, mely a világ különböző részein működött s így a velük való elszámolás mindig bonyodalmasabb lett, a pénzek nem folytak be pontosan. Ezért a gyárakat eladták s a pénzből 4.840.000 svéd koronát svéd állami papírokba fektettek. 2.637.000 svéd koronát hitellevelekbe, 5.324.000 svéd koronát városi érdekltségbe, 7.185.000 svéd koronát vasúti részvényekbe, 2.740.000 svéd koronát pénzügyi intézményekbe, 3.964.000 svéd koronát ipari vállalatokba, 3.972.000 svéd koronát városi záloglevelekbe, 7.957.000 svéd koronát egyéb záloglevelekbe. Külföldön 2.550.000 svéd koronát helyeztek el.

A Nobel-díj alapösszege az utolsó huszonöt esztendő alatt körülbelül 10 millió svéd koronával gyarapodott s ma 41.269.000 svéd koronát tesz ki.

A háború idejében, mikor Svédországban is megkezdődött az infláció, rendkívül veszedelemben forgott de miután a svéd korona megszilárdult, a léte biztosított. Ha — amint egyesek tervezték — az alapösszeget külföldi címletekben helyezik el, akkor a világ legnagyobb irodalmi díja a háború alatt semmivé olvad s ma nincs Nobel-díj.

— **Georgevici főpolgármester nyári szabadságon.** Georgevici Lucian dr. főpolgármester holnap több heti szabadságra indul, amelyből két hetet Szovátán fog eltölteni.

— **Hét emeletes tornyot építenek Spanyolországban.** Barcelonából jelentik: Barcelonában két év múlva világkiállítás lesz. Erre a világkiállításra egy négyszáz méter magas hét emeletes tornyot terveznek. A torny alsó három emeletén szállodák lesznek, a negyedik színház, az ötödiken muzeumot, a hatodikon könyvtárt és a hetedikon rádió- és táviróállomást terveznek. A torny teljesen fémből készül és a súlya tizenkét millió kilogramm lesz.

— **Ifjabb Cosma Aurél az interparlamentáris konferencián.** Bukarestből jelentik: A kormány megbizta ifjabb Cosma Aurél liberális képviselőt, hogy a legközelebb kezdődő interparlamentáris konferencián Erdély és a Bánság képviselőitében résztvegyen.

— **Fiatalsági halála.** Egy fiatal újságíró ravatalánál meghattottan állanak meg karsársai. Löffler György a Temesvári Zeitung rokon-szenves fiatal munkatársa hosszú szenvedés után mehalai lakásán meghalt. Löffler közgazdasági diplomával két év előtt lépett az újságírói pályára és szorgalmával, tehetségével szép jövő előtt állott. Egy év előtt megnősült és váratlan halálával — melyet tifusz okozott — gyászba döntötte ifjú özvegyét és Németváron lakó szülőit, valamint karsársait is. Holttestét Németvárra szállítják és ott helyezik ma délután hat órakor örök nyugalomra.

— **Százmillió panama.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszteriumhoz értesítés érkezett, amely szerint a pirotechnikai állomáson százmillió panama történt. Erre a pénzügyminiszterium vizsgáló biztost küldött ki, azonban a hadügyminiszterium bejelentette, hogy a vizsgálat az ő hatáskörébe tartozik.

— **Erzsébetvárosi bucsu.** Az erzsébetvárosi katolikus hitközség vasárnap, augusztus 12-én tartja meg a templom felszentelésének évfordulója alkalmából a szokásos bucsuünnepélyt. Délelőtt kilenc órakor a templomban ünnepélyes nagymise lesz prédikációval, utána a templom előtti terezen hangverseny és különböző szórakozások következnek, amelyek egész napon át tartanak. Este a Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület műkedvelői műsoros estét rendeznek, amelyet reggelig tartó tánc követ.

— **Peronosporafecskendők, oltás-gummi, kerti szerszámok és eszközök szállított áron kaphatók Scherter Ottónál, Temesvár, Belváros.**

— **Fiatalemberek halálhője.** Rómából jelentik: Az elsüllyedt tenger-alattjáró tragédiája mindinkább megdöbbentőbb. Kiderült, hogy a tenger-alattjáró legénysége mind csupa fiatalember. A legidősebb huszonkilenc, a legfiatalabb pedig tizenhét éves. Tragikus véletlen, hogy az elpusztult torpedóromboló az egyedüli volt az olasz hadiflottában, amelyen rajta hagyták a vágócsört, a többiről óvatosságból már rég leszerelték. Most aztán éppen ez a vágócsör lett a hajó végzete.

— **Gradinariu városi tanácsnok névnapja.** Gradinariu Emil városi kultúratanácsnok tegnap ülte meg névünnepét, amely alkalomból szűk baráti körben lelkesen ünnepeltek. A vacsora folyamán több felköszöntő hangzott el.

— **A temesvári ipartestület köréből.** Káldi Miklós, az ipartestület főtükára, most kezdi meg négy hétre tartó szabadságát. Szabadságát Karlsbadban tölti, ahol kurát tart.

— **Halállal büntetik a kommunistákat Japánban.** Londonból jelentik: Az angol lapok híradása szerint Japánban drákói törvényeket hoztak a kommunizmus ellen. Akire rábizonyl, hogy kommunista tevékenységet folytat, az halállal bünhődik.

— **Tatarozzák a városházát.** Kőművesek jöttek és leverték a vakolatot a városháza falainak alsóbb részeiről. A megmeztelenített piros téglák kíváncsian kandikálnak a tőrre: de megváltozott is minden, amióta utóljára nézhetek a világra. A fákat a térről kivágták, a poros területeken pedig ékes virágágyak pompáznak. Jó volna mindig elnézni ezeket, gondolták a napvilágra szabadított téglák, azonban a kőművesek megfosztják őket ettől a gyönyörűségtől, mert a szemek közé habarcsot csapnak és egészen betakarják őket vele. Aztán jön a simitó fa, amely rájuk keni a borító köpenyegét. A megszáradt habarcsot aztán majd bemeszelik és az egész városháza úgy fog kinézni, mintha megifjodott volna. Mindezt összefoglalva úgy nevezik: tatarozzák a városházát. Az adózó polgár pedig amikor mindezt látja, megvakarja a füle tövét és felsóhajt: ismét nagyobb lesz a városi közöltség.

— **A kisántant repülői Belgrádban.** Belgrádból jelentik: A kisántant repülő, akik körrepülést végeznek, tegnap reggel érkeztek meg Belgrádba, ahol nagy óvációval fogadták őket. Elsőnek hat óra és ötven perckor a 22. számú cseh repülőgép szállott le, azután kisebb időközökben sorra megjötték a többiek is. A repülőgépek másfél óra múlva folytatták utjukat Zágráb felé, ahol azonban nem állottak meg, hanem tovább mentek Prága irányába.

— **Iskolaj találkozó.** Felkérjük az 1923. évben Temesvárott gyárvárosi zárdában végzett növendékeket, hogy az 5 éves találkozóhoz 1928. augusztus 19-én reggel az intézet helyiségében megjelenjenek. A megjelenők szíves értesítését kérjük a gyárvárosi zárdába.

LONDON IGEN, PARIS NEM.

rishből jelentik: Az Echo de Paris és sülése szerint a francia, angol és belga kormányok között legközelebb szünet kerül a Rajna-vidék kiűritése. Stru-mann írásbelileg érdeklődött az új tántkormányoknál az iránt, hogy tekintetben a hivatalos német demokrácián milyen eredménye lenne. Londonból kedvező választ kapott, viszont francia és a belga kormányok ellenében a kiűritést.

— **Temetés esendőri asszisztens mellett.** Belgrádból jelentik: Risticovics, a Zágrábban agyonlőtt szerkesztő, temetése tegnap ment végbe Belgrádban. A temetési menetben több ezer ember vett részt és több beszéd tartottak, amelyekben hevesen kiűritették a horvátok ellen. A temetése alatt a csendőrség teljes készenlétben volt, mert zavargásoktól tartottak, de incidens nem történt.

— **Nagy orgona-nap.** A jézsefvárosi katolikus egyházközség augusztus 19-én délután a templom részére vásárlandó új orgonája alapja javára nagy orgona-napot rendez. A rendezőség mindent elkövet az ünnep sikere érdekében.

— **Az önkéntes tűzoltóság nyári mulatsága.** A temesvári önkéntes tűoltói szervezetek vasárnap, augusztus 12-én a Luna-parkban nagyszabású nyári mulatságot tartanak. A mulatság egész napon át tart különböző szórakozásokkal, este pedig reggel tartó táncsal fejeződik be. Délután három órakor az önkéntes tűzoltóság a belvárosi tűzoltótornyból katonazene kíséretében vonul ki testületileg a Luna-parkba. A mulatságra meghívják az összes megyei önkéntes tűoltótözületeket, valamint a közszolgálat hivatalos tűzoltóságokat is.

Casa Cercuală pentru Asigurările Sociale din Timișoara.

No. 7314/928.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința ce o interesați, că pentru darea în întreprindere a două pavilioane ce urmează a se construi la spitalul din Reșița cât și pentru lucrările de construcție a unui dispensar medical pe lângă Casa Cercuală a Asigurarilor Sociale din Petroșani, se vor ține licitațiuni publice cu caracter urgent, cu oferte închise, în ziua de 18 August a. c. ora 10 pm. atât în sala de Consiliu a Casei Centrale a sig. Sociale din Str. Piața Amzei No. 8, cât și la Casele Cercuale respective.

Doritorii de a lua parte la aceste licitațiuni vor depune oferte în ziua, ora și la adresele de mai sus, în plic sigilat, însoțite de garanție de 50% la valoarea ofertei, în numerar sau efecte de Stat care după adjudecare se va majora la 100%.

Dosarul precum și planurile lucrărilor se pot consulta de Domnii concurenți, fie la serviciul de Arhitectură al Casei Centrale din București, fie la Casele Cercuale respective în orice zi de lucru.

Directiunea Generala.

MEGJELENT

az erdélyi könyvpiac szenzációja, Szigethy József szerkesztésében Kolozsvárott a

ZENEI, MŰVÉSZI ÉS IRODALMI DEKAMERON

T a r t a l m a :

Zeneművészek, magán és hangversenyénekesek, operaház és a magyar színház művészeinek arcképes életrajzai. 100 magyar író szép-irodalmi műve. A dalosszövetség vezetőinek csoportképei, Remek kiállítás! Gazdag illusztráció! 2230

Könyvkereskedőknél nem lesz árusítva!

Utánvétellel küldi Szigethy József szerkesztő, Cluj, Kereszt-utca 2.

Ára 500 lei.

A titokzatos szökés

Írta: Jaques Constant

A CSÖKÖNYÖS MOZDONY.
Kalandos utazása volt egy csomó temesvári embernek, akik ellátogattak a közeli Buziásfürdőre. Mikor féltizkor felszállottak a vonatra, hogy hazafelé induljanak, boldogan remélték, hogy háromnegyed tizenegyre odahaza lesznek, amint azt számukra a vasti menetrend kilátásba helyezte. Törökzsákos és Ujlak között azonban a mozdony egyszerre igen gyanúsán kezdett szuszogni, mint aki igen fáradt és végül is felmondta a szolgálatot. Megállott, mint valami csökönyös ló. A mozdonyvezető, a fűtő és három fékező együttes fáradozásainak megvolt az az eredménye, hogy a mozdony még csak nekiindult valahogyan és bevánszorgott az ujlaki állomásra. Onnan aztán Temesvárra telefonáltak segítségmozdonyért, amely nagysokára meg is érkezett. Az utasok türelmetlenkedtek, panaszkodtak, ócséreltek, de nem volt, aki segítsen rajtuk. Végül is örültek, hogy háromnegyed tizenegy helyett félháromra hazakerültek.

— **Ujra a mehalai tömegmérgezőések**
A mehalai tömegmérgezési ügy egyre újabb és újabb szenzációk árka alá kerül. Sécureanu Romusz vezető ügyészhez most ismét feljelentés érkezett, amely olyan adatokat tartalmaz, hogy ezek alapján több letartóztatásra lehet kilátás. A feljelentés pozitív adatokat sorol fel arra nézve, hogy kiket mérgezték meg és kik voltak a mérgekverők. A vezetőügyész azt indítványozta a vizsgálóbíróknak, hogy öt újabb ekzumálást eszközöljenek. A vizsgálóbíró ehhez hozzá is járult és az ekzumálás még augusztus hónapban fog megtörténni. Érdekes, hogy a legtöbb áldozata a tömeges mérgezőéseknek a lavosin és Dobosan családok között vannak.

• **Zsuzsi Lloyd-sori büfféjében négygásos ebéd kenyérrel és kiszolgálással 35 lei.** Naponta frissen csapolt sör, zenkivül 50 leies menü következő étappal: hus leves, marhahus, rizs arnirunggal, kapor szósszal, francia orda orient salátával, sárga dinnye. Lejeseletek is kaphatók. Egy esti ebéd 30 lei.

— **A brutális vő.** Theil Gáspár szadfalui lakos néhány nap előtt látogatásban volt Szakálháza apósánál, ahol a kémeltz Ferenc gazdálkodónál a vő és vő között nézeteltérés keletkezett, melynek a vő úgy vetett véget, hogy alaposan elverte hetvenhat éves apósát. Schmelz tegnap sérüléseibe elhalt. Mikor Theil erről tudomást szerzett, elbujdosott szabadfalui lakásából. A csendőrség keresi.

— **Lopotó pénzből akartak mulatni.** A boksáni rendőrség telefonon értesítette a temesvári rendőrséget, hogy Helics István és Hencz Mihály nevű fiatalemberek elindultak Temesvárra, hogy ott — miként társaiknak beszélték — nagyot mulassanak. A mulatsághoz való pénzt úgy szerezték meg, hogy Hencz elvett az apja pénzéből hatvezernyolcszáz leit és azzal indultak el. Mikor a két vidám ifju megérkezett Temesvárra, már detektív várta őket az állomáson, aki mindkettőjüket bekísérte a rendőrségre. A nagy mulatozásból nem lesz semmi, ellenben a két aranyifjut visszakísérik Boksánba, ahol átadják őket szülőiknek.

A meztelen tényállás ez: Huguette Anicet, Paul Lecuyer fiatal felesége, esküvőjük estéjén eltűnt a lakásukból; minden nyomozás hiábavalónak bizonyult; hosszú idő múltán a boldogtalan férjnek úgy rémlett, hogy Marseilleben egy virágáruslányban felismerte Huguette-et, azonban megint elvesztette szem elől. A rejtély talán sohasem oldódott volna meg, ha az éleseszű Lucien Dollar, a Vadkacsa című újság riportere nem vállalkozik a nyomozására.

Lucien végigvizsgálta Huguette levelezését és megállapította, hogy Anicetné nem volt alaposan tájékozva leánya összeköttetései felől. Például nem tudott bizonyos Marie-Théréséről, aki Biarritzból, Monte-Carloból, Vichyből s máshonnan levelezőlapokat küldözött Huguettenek. A riporter valami fiók mélyén régi divatlapokat is fedezett fel, amelyeknek szövegében bizonyos betűk ceruzával alá voltak húzva. Hamarosan megfejtette az egyik ilyen siffrírozott üzenetet; ez volt benne: „Várlok ma este a Porte Maillotnál; csókol Róbert.”

Tehát Huguette titkos találkákra járt. Lucien ezen a nyomon indult tovább. Megtudta, hogy a titokzatos Marie-Thérése nem más, mint Madame Lépingle, fiatal és gazdag elvált asszony; gyanús volt, hogy nem értesítette a szülőket vagy a rendőrséget arról, amit tudott. Az asszony láthatóan zavarba jött a kérdések alatt. Róbertről nem akart tudni semmit, csak annyit mondott, hogy Huguette nem volt bizalmas barátjáné, csupán a rue des Acacias egyik tánchelyiségében találkozott vele néha. Lucien egyenesen a tánchelyiségbe sietett; a tulajdonos a fényképről felismerte Huguette-et és közölte, hogy mindig egy bizonyos urral szokott táncolni, akit csak Robert urnak neveztek. Másnap megvesztegette Lépinglené szobalányát s mikor az asszony elment hazulról, Lucien belopódzott a szobájába, föltúrta a levelezését és legnagyobb rémületére az egyik divatlap alá húzott soraiból ezt az értelmet fej-

tette ki: „Mondja meg Huguettenek, hogy rosszul teszi, ha mókázik velem; nincs olyan vastag fal, amely utját állhatná a bosszumnak”. Luciennek sem kellett több: hirlapi botránnyal fenyegette meg az özvegyet, ha nem nyilatkozik és így csakugyan szóra bírta. Most már hamarosan napfényre került az igazság.

Robert Sangori zavaros multu levantei férfi volt, a tánchelyeken ismerkedett meg Huguette-vel és rögtön belebolondult; a szegény kis leányt szépségével, férfiasságával és erőszakos modorával valósággal terrorizálta, egészen hatalmába kerítette, hogy nem szöktette meg előbb, azzal is csak aljas céljai voltak. Három hónapja tartott már ez a regény, mikor Sangori valami ékszerszállás miatt két évre börtönbe került. Huguette azt hitte, hogy megszabadult tőle. Ekkor ismerkedett meg Paullal. Robertnek egyre ritkábban küldött üzeneteket, végre egészen abbahagyta a dolgot.

— Többet nem tudok, — mondta az özvegy — az utolsó üzenet óta nem láttam Huguette-et, nem voltam meghíva az esküvőre sem s így nem is értesíthettem Sangori kiszabadulásáról; talán az újságokból tudta meg Huguette.

Most értette meg Lucien, hogy miért riadt meg úgy egyszerre a fiatalasszony a sekrestyében, Anicetné pedig visszaemlékezett egy ismeretlen fiatalemberre, aki melegen gratulált a fiatalasszonynak; az okozta Huguette rémületét, mert bizonyára nem volt egyéb, mint Robert Sangori üzenete vagy parancsa. Micsoda kétségbeesést kellett kiállnia a szerencsétlen természetnek addig is, míg meghallotta az utcán a csábító autójának túlkölését, s míg ellenállhatatlan kényszer hatása alatt végrehajtotta a szökést!

Lucien haladéktalanul közölte adatait a rendőrséggel, amely azonnal letartóztatta a csábító banditát Nizzában.

Huguette pedig? A szerelem olyan, mint a borostyán, amely újra meg újra kizöldel a romokon...

— **Nyolcvan éves öngyilkos matróna.** Bécsből jelentik: Weinfeld Mária nyolcvan éves hajdon tegnap a Steg-Gassei ház második emeletéről leugrott az utcára és a kövezeten szörnyethalt. Végzetes tettét állítólag nyomora miatt követte el.

• **A legszenzációsabb varietéatrakciók lépnek fel a Royal Bar teljesen új augusztusi műsorában.** Ivy Lanos Amerika csillaga, a legesodásabb táncosnő, Sisters Dalvern, Jo-efine Baker legjobbj utánzó. Puliet Victor, a legelegánsabb akrobatikus táncospár, Hassen Kader et Tadmá, Hassen eredeti egyiptomi akrobaták. Sisters Carren, a berlini Metropol tagjai, Lu Ehrich szubrett. Giranoff balalaikaművész. Chinida Hessen balettáncosnő, mind olyan elsőrangú erők, melyeknek még itt nem voltak láthatók. Műsor kezdete este pont fél 11 órakor. Asztalok előre rezerválandók.

Gyenge volt a nagyvásár. Tegnap kezdődött meg Temesvárott a nyári országos vásár. Úgy a kirakodó vásárban, mint az állatvásárban igen nagy volt a sokadalom. Vásárlási kedv nem igen volt, mert nem volt pénz. Az iparosok és kereskedők, akik a vásárra eljöttek, a sikertelenségen annyira elkedvetlenedtek, hogy sokan már a déli órákban csomagoltak össze és indultak hazafelé. Délután a kirakodó vásár már teljesen üres volt. Az állatvásáron igen nagy felhajtás volt, amit a nagy szárazság okozta takarmányhiánnyal indokolnak. Az árak valamivel alacsonyabbak voltak, mint a tavaszi vásáron, ennek dacára azonban igen kevés állat cserélt gazdát. Megállapítható, hogy a nyári nagyvásár minden tekintetben eredménytelen maradt, mert a gazdák is majdnem mind kénytelenek voltak állataikat vissza-

EGY VISSZAUTASÍTOTT KINEVEZÉS. A kormány Oprea János temesvári kereskedelmi és iparkamara elnököt közigazgatási vezérfelügyelővé nevezte ki különleges politikai megbízatással. Oprea a kinevezést visszautasította és ezt azzal indokolta, hogy továbbra is meg akarja tartani politikai akciósabadságát.

— **Hatvan ház leégett.** Angorából jelentik: Brussában tegnap nagy tűz keletkezett, mely a város központjában támadt és onnan egyszerre négy irányban terjedt. A tűzoltóságnak emberfeletti munkával sikerült órákig tartó küzdelem után a tüzet lokalizálni. Összesen hatvan ház égett le. A kár óriási.

— **Spanyolországban is stabilizálnak.** Newyorkból jelentik: Pénzügyi körökből származó hírek szerint a spanyol kormány érdeklődött, vajjon nem kaphatna-e nagyobb kölcsönt, melyet a spanyol pénz stabilizálására fordítana. A Morgan bankhoz állítólag hajlandónak nyilatkozott Spanyolországban 25 millió dollár hitelt folyósítani erre a célra. Ugyancsak huszonöt millió dollárt kölcsönözne Spanyolországban a londoni Midland Bank is.

— **A Déli Hírlap Budapesten** állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában VIII. Baross-tér 10.

— **Leégett egy egész faln.** Párkányánáról jelentik: A Csehszlovákiához esatolt Szogyény községben óriási tűzvész pusztított. A község végében a mezőn felrobbant egy nyersolaj motor, amelytől egy óriási szalmakazal lángra lobbant. A nagy szélben néhány perc múlva már huszonkét ház égett, egy óra múlva pedig már száz háznak a tetője lángolt. Az egész község teljesen elpusztult. A tűznél valamennyi szomszédos község tűzoltósága dolgozott és így a termés egy részét sikerült megmenteni. Mindössze néhány ház maradt meg. A kárt hozzávetőlegesen tíz millió csehekronára becsülik. Két gyermek eltűnt. Lehetséges, hogy a szerencsétlenek odavesztek.

Sipisták leugrottak a robogó vonatról

Vinga, augusztus 9.

A Temesvár-aradi vonaton garázdálkodnak a harmadosztályú kocsiokban hamis kártyások, akik kifosztják gyanútlan áldozataikat. Tegnap délután ismét két ilyen alak volt az egyik kocsiában. Először csak az egyik jelentkezett. Az utasokkal szóba állott és a Hol a piros, itt a piros nevű játékot mutatta meg. Többen kedvet kaptak a játékra és nyertek is. A szomszédos fülkében aztán előkerült a cinkostárs, aki szintén résztvett a játékban és biztatott a többieket is. Alig indult meg azonban a játék nagyban, amikor a szerencse megfordult és most már az utasok veszítettek. Mikor a vonat elhagyta Mercyfalva állomását, akkorára a két sipista már négyezer leinél jóval többet nyert össze. Az utasok közül valaki azt mondta, hogy biztosan hamisan játszottak, mire valamennyien kezdték a pénzüket visszakövetelni. A két hamiskártyás erre a szomszéd fülkébe menekült át, azonban a vesztesek utánuk nyomultak és a folyosóra szorították őket. A vonat akkor már közel járt Vingához. A két kártyás erre felrántotta a kocsiját és leugrottak a robogó vonatról, majd a kukortérsébe futottak és ott eltűntek. A vingai állomáson a károsult utasok az esetet jelentették a csendőrségnek, amely megindította a nyomozást.

Családi villák és urasági házak céljára legelsőrangú

házhelyek

a Niemetz-kertből kaphatók. Bővebbet Alföldi Géza dr. csődötmegegnoknál, Lenau-tér 1 (Eisenstädter-ház). 2233

Hét neves ügyvéd a vádlottak padján

Világrekord a válóperek gyors elintézésében — Korrumpál a guruló dollár

Páris, augusztus 9.

Most fejeződött be a számai törvényszék előtt annak a büntetőpernek főtárgyalása, amely az amerikai válóperek körül történt visszaélések ügyében indult. Hét párisi ügyvéd — köztük a francia ügyvédi kar több képviselője — ült a vádlottak padján, hogy feleljen azoknak a köziratoknak sorozatos meghamisításáért, amelyekkel lehetővé tették ügyfeleik házasságának gyors felbontását. Bűnrészesség miatt perbe fogtak még két bírósági jegyzőt, sőt az egyik párisi törvényszék helyettes elnökét is, de ennek ügyét a vádtanács közben fegyelmi vétségként minősítette s ellene mindössze fegyelmi eljárást indított.

Az amerikai állampolgárok válóperének botrányát februárban fedték fel, amikor Barthou igazságügyminiszter a hozzáérkezett névtelen feljelentésekre szigorú vizsgálatot rendelt el. A feljelentők — mint alapos okkal gyanítható — magából az ügyvédi karból kerültek ki, amennyiben rossz vért szült, hogy amíg a francia állampolgárok válóperét csak hosszú eljárás után tudják döntésre vinni, addig az amerikai házaspárok feltűnő könnyedséggel szabadulnak meg egymástól a francia bíróság előtt.

Válás a fávólból

Az igazságügyminiszter által elrendelt vizsgálat érdekes eredménnyel járt. Kiderült, hogy egész sereg ügyvéd van, aki amerikai polgárok válópörében specializálta magát. Gondokodtak arról, hogy a törvény által előírt tartózkodási időt a való tények meghamisításával igazolni tudják. Ki tudták vinni, hogy a törvényszéki hivatal soronkívül, percek alatt elintézzék az aktákat s annak is módját ejtették, hogy maga a bíróság példás ügybuzgósággal sebtiben letárgyalja a pereket.

Az egész csomó lakásigazolványt mutatott be, melyekből kiderült, hogy ugyanaz a lakás egyidőben tizenegy amerikai házaspárnak is hajlékúlnak szolgált.

Páris—Mekka

— Ez a lakás — jegyezte meg az elnök — Mekkája lett Párisban a házassági köteléktől szabadulni akaró amerikai polgároknak.

— Nem kell azonban félni — folytatta gunyosan az elnök — ezek a derék amerikaiak nem szufolták össze egymást a kétszobás lakásban. Csak a szellemük járt itt, mert a válóper indító felek nem is voltak Európában. Ott Amerikában várták, hogy az ügyvéd urak elintézzék a dolgot...

Moreau, akit legközvetlenebbül értek az elnök megállapításai, patetikus hangon kiáltott fel:

— A törvényszék sajnálatosan hibámul rója fel, hogy elmulasztottam ügyfelem ellenőrzését. Ez azonban nem tartozik hivatási kötelemem közé. Nekem meg kellett elégednem azal, hogy az ügyfelek igazolják párisi tartózkodásukat. Ügyfeleim különben még jobban siettek a perrel, mint én...

— Nyilvánvalóan nagyon siettek,

— szólt epésen az elnök — amikor még el sem hagyták hazájukat. Ennek ellenére ön a pert boszorkányos ügyességgel lebonyolította. Nem tudná megmagyarázni, miként volt ez lehetséges?

Moreau nem hadakozott tovább:

— Már idő, ügyvéd vagyok — mondotta — s beteges ember, itélkezzenek felettem pártatlanul.

Legrand ügyvéd — a párisi ügyvédi kamarának szintén neves tagja — azzal védekezett, hogy nem futhatott egyik lakásról a másikra, ahol amerikai ügyfelei bejelentették magukat.

— Ügyvéd vagyok s nem detektív — mondta. — Egyébként ügyfeleim, a

Az elváltak új szerelme

— Már most mi történt? — folytatta az elnök. — Vannak ugyebár az életben burleszk dolgok is. Ez a házaspár visszafelé tartva a tengeri uton, ismét szerelemre gyulladt egymás iránt s önnek rádiogramot küldtek:

— Vonja vissza a válóperet, mert így is boldogok vagyunk.

— Késő volt. Az ön ügyessége már kimondotta a válást s így a házaspár kénytelen volt ott a hajó parancsnoka előtt újból házasságot kötni.

A többi vádlott őszintén azt álli-

kik elváltak, néhány nap múlva új frigyot kötöttek az anyakönyvvezetőnél. Ezek tehát valóban Franciaországban tartózkodtak.

— Beszéljen azokról a válaszokról — intette le az elnök, — amelyek akkor folytak le, amikor ügyfelei még az óceánon hajózáztak. Az egyik házaspár például csak azt a néhány órát töltötte Párisban, ami a hajó érkezése és indulása között eltelt. Ugyanazon hajóval mentek vissza, amelyiken jöttek. Különösen a hölgy vágyakozott a legrövidebb idő alatt menekülni a házassági köteléktől s ön, ügyvéd ur, mint lovagias ember, megígérte, hogy minden eszközzel eleget tesz kívánságának.

totta, nem volt tudomásuk arról, hogy amerikai ügyfeleik okiratokat hamisítottak.

A kihallgatások után a perbeszéd következett, majd a bíróság kihirdette az ítéletet. Az ítélet feltűnően enyhe. Moreau ügyvédet nyolc hónapra, egy másik ügyvédet négy hónapra, kettőt két-két hónapra tiltott el az ügyvédség gyakorlásától. Három ügyvédet dorgálásra ítélték. Az egyik törvényszéki jegyzőt felmentették a vád alól, a másik nyilvános dorgálásban részesült.

MOZI

Belvárosi Mozi: Péntek, szombat, vasárnap (aug. 10, 11, 12)

Gyárvárosi Mozi: Hétfő, kedd (augusztus 13. é. 14.)

Mehalai Mozi: Szerda, csütörtök (augusztus 15. és 16)

DON JUAN

A szép nő legelbajolóbb csábítója filmen, alakítva az United Artistis társaság legtehetségesebb és legszebb művésze által, minden biztonnyal valóságos eseménye a moziművészetnek.

A címszerepben:

JOHN BARRYMORE

Monopol: Filmcentrala, Timișoara.

Este felemelt helyárak: 50, 40, 25 és 20 lei.

Az előadások kezdete: 6 és 9 órakor.

1055

Rádió

Augusztus 10. (Péntek.) Budapest

12 óra: Kamarazene. 6 óra: Magyar dalok zongorán. 7 óra 15: Lukács S. Áriaestje. 8 óra: Az opera zenekarnak hangversenye az állatkertből. 9 óra: Szalonzene. Bécs. 11 óra: Zene. 12 óra: Régi bécsi tánczene és indulások. 13 óra: Vigjáték előadás. Utána tánczene. Brünn. 11 óra: Délelőtti zene. 12 óra: Délutáni hangverseny. 6 óra: Énekhangverseny. 7 óra: Északi zene. 8 óra: Délutáni hangverseny. 9 óra: Operafantáziák. Frankfurt. 8 óra: Zenekari hangverseny. 9 óra 30: Énekhangverseny. Hamburg. 2 óra: Délelőtti zene. 3 óra: Könyvi zene. 4 óra 30: Zenekari hangverseny. Kattowitz. 6 óra: Délutáni hangverseny. 7 óra: Szimfonikus hangverseny. Vittel Varsóból. Königsberg. 5 óra: Délutáni hangverseny. 9 óra 20: Zenekari hangverseny. 10 óra 30: Énekhangverseny. Langenberg. 1 óra: Délelőtti zene. 2 óra: Hangverseny. 6 óra: Délutáni hangverseny. 9 óra: Esti hangverseny. Leipzig. 12 óra: Zene. 3 óra: Zenekari hangverseny. 4 óra 30: Könyvi zene. 8 óra 15: Énekhangverseny. Prága. 12 óra: Zene. 5 óra: Délutáni hangverseny. 7 óra 30: Szórakoztató zene. Stuttgart. 4 óra 15: Délutáni hangverseny. 8 óra: Népies zenekari hangverseny.

Augusztus 11. (Szombat.) Budapest

12 óra: Gramofonzene. 5 óra 45: A magyar opera zenekarnak hangversenye. 6 óra 45: Sardou Agglegények című vigjátékának előadása. 10 óra 30: Csárdászene. Bécs. 11 óra: Zene. 4 óra: Zenekari hangverseny. 5 óra 50: Énekhangverseny. 7 óra 45: Operafantáziák. Utána tánczene. Breslau. 11 óra: Ünnepi hangverseny. 4 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 30: Az alkotmányünnep átvitele Berlinből. 10 óra 30: Tánczene. Brünn. 11 óra: Énekhangverseny. 6 óra 10: Énekhangverseny zongorakísérettel. 7 óra: Kamarazene. 8 óra 30: Férfitrio hangverseny. Szórakoztató zene. 8 óra 30: Az alkotmányünnep átvitele a birodalmi gyűlésből. 5 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 30: Az alkotmányünnep alkalmából az operában rendezett hangverseny átvitele. 10 óra 30: Kávéházi zene. Frankfurt. 12 óra: Átvitel Berlinből. 8 óra 30: Átvitel Berlinből. Utána tánczene. Ezt követőleg tánczene. Hamburg. 12 óra: Átvitel Berlinből. 12 óra 30: Zene. 5 óra: Énekhangverseny. 8 óra 30: Átvitel Berlinből. Kattowitz. 8 óra 15: Hangversenyátvétel Varsóból. 10 óra 30: Tánczene. Königsberg. 10 óra: Zene. 3 óra 30: Délutáni hangverseny. 8 óra 30: Átvitel Berlinből. Langenberg. 12 óra: Átvitel Berlinből. 1 óra: Déli zene. 6 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra 30: Átvitel Berlinből. 9 óra 30: Zenekari hangverseny. Leipzig. 12 óra: Átvitel Berlinből. 3 óra: Zenekari hangverseny. 4 óra 30: Délutáni hangverseny. 8 óra 30: Átvitel Berlinből. Prága. 12 óra: Zene. 7 óra 30: Zenekari hangverseny. 8 óra 30: Férfi karéne. Stuttgart. 12 óra: Átvitel Berlinből. 3 óra 30: Olasz operazene. 8 óra 30: Átvitel Berlinből.

Olvassa
mindennap
a „Déli Hírlapot“

Próhirdetések

Királynő és kalandor

A Déli Hírlap eredeti regénye

Írta: Félegyházi András

(Folytatás.)

Alkalmazás

Véleki nagy malom főmolnárt keres magas fizetéssel. Ajánlatokat „Molár” jellegre a kiadóba kérek.

53

Ok. tanítónőt vagy ovónőt keresek vid kre két kis gyermekem mellé nevelőnőnek. Kik eddig hasonló állásban voltak s perfect németek előnyben. Írásbeli, fenyképes ajánlatokat fizetési igény megjelölésével a kiadóba kérek „Komoly” jellegre. (3713)

Keresetek hához férfiing varrónő. Cim a kiadóban. (2248)

Varrónők munkásingek készítésére elvételnek. Fried, Hajó utca 1. Gyárváros. (2242)

Allást keres

Véleki háztartás vezetését vállalom, mint háztartónő magányos idősebb úrnál. Cimeket „Perfect” jellegre a kiadóba kérek. (4124)

Családból való kifutó állást keres. Cimeket a kiadóba kérek „Kifutó” jellegre. (5468)

Állást keres. Uj kisoroda, VIII. utca 16. szám. (245)

10 évnyi gyakorlattal bíró könyve őrnő állást keres, esetleg félnapra. Megkereséseket „Mérlegképes” jellegre a kiadóba kér. (2241)

Adás-vétel

Bédélőlámpa és hálószoba csillár jókarban, jutányos áron sürgősen eladó. Cim a kiadóban. (2192)

Keresek megvételre javításra szoruló modern traktorokat. Romy Kálmán, gépműhely, Csillag utca 60. sz. Telefon 16-51. (2225)

Niemetz kert parcellázása. Néhány olc ó házhely még kapható Alföldi G za dr. csődtömeg gondnoknál Lenau-ter 1 (Eisenstädter-ház).

Antik szalon asztal és sütyésző varrógép eladó. Stefánia-utca 26. Erzsébetváros. (2244)

Motoreke 45 HP mélyszántás befejezése folytán kitűnő állapotban eladó. Magorinál, Ujszentes. (2224)

Eladó ház kávécsmühelyel, 4 szoba, két konyha, melléképületekkel. Esetleg kiadó. Borsos, Ujszentes, Főut 7. (2251)

Lakás

Csinosan butorozott szoba kiadó teljes ellátással finom uri családnál, komoly, szolid urinőnek. Cimeket a kiadóba kérek „4500” jellegre.

Souterén lakás: szoba, konyha, kamra azonnal kiadó. Cim Erzsébetvárosi Takarékpénztár. (2249)

Három szobás modern lakást keresek bármely városrészben, lehetőleg egy kis kerttel. Cimeket „Modern” jellegre a kiadóba kérek. (3867)

Lakás új családi házbán Lunaparki villamos megállónál modern két nagy utcai szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, kamra, 2 pince, nagy kerttel szeptember 15 re kiadó Bővebbet jogfentartással. Nagy G ula, IV. Kossuth utca 1. (2250)

Kétszobás modern lakást keresek azonnalra. Cimeket Légrády kölcsönkönyvtárba kérek (Városháza utca, Hitelbankpalota). (2253)

Különféle

Két éves egészséges fiu unokamat örökre adnám gyermekszerező házas párnak. Közelebbi megtudható Erőd-utca 10 ház mesternél. (3089)

Jelzálogkölcsönök házakra és földekre idegen valutában is szerez, valamint házak közvetítését eszközli March ügynőkség, Timisoara I. Erzsébet-utca 5. (2223)

(Utánnomás tilos.)

Eudoxia megrázkódott, mintha hideg dér csipte volna meg. Azután gyenge hangon megszólalt:

— Nem fogom egyiket sem megtenni.

Kerzikovszkij pedig az iménti gunnyal folytatta szavait:

— A férjed után kiáltottál, bizonyára látni akarod. Eridj hozzá és majd később magam is tisztelgek nála.

Meghajította magát és a villa felé intett.

Eudoxia mint valami alvajáró, úgy engedelmeskedett. Imbolygó léptekkel betért a villába és ott egyenesen a férje szobájába ment. Sztarecki Fedor egy idő óta szenvedélyen foglalkozott keresztretjvények megfejtésével. Most is éppen azzal babilódott és fel sem tekintett, amikor a felesége a szobába lépett.

— Fedor, — szólalt meg halkán Eudoxia.

Sztarecki észre se vette, hogy szólalt hozzája.

— Fedor, — szólalt meg újból a királynő és hangjában a kétségbeesés vibrált.

— Mi az? — kérdezte türelmetlenül Sztarecki.

— Tanácsodra van szükségem.

— Ha tanácsra van szükséged, akkor ott a rádiótelefon. Hívjad fel Vardarovicot és kérj tőle tanácsot. Elvégre ő a miniszterelnök, eléggé megfizeti az ország azért, hogy neked tanácsokat adjon.

— Fedor, — tördelte kezét a királynő — védelmedre van szükségem.

— Micsoda védelemre van szükséged? Itt nincsenek kióvi csapatok, a kiktől tartani kellene. Különben is a védelem már régen elmúlt, mert hiszen azok az ellenséges seregek már kivonultak Karilliából és nemsokára haza is térünk.

— Fedor, nem mint királynő akarom a védelmedet, hanem mint asszony, mint feleség.

— Ezt nem értem.

— Ugy érzem, Fedor, hogy nagy veszély fenyeget engem.

— Ugyan micsoda veszély fenyegetne? Beteg vagy. Képzeldöl. Menj, fekdj le.

Eudoxia egész en odament a férjéhez.

— Igen, Fedor, megyek és lepihenek egy küssé. De előbb csókolj meg.

Sztarecki felállott, karjaival átölelte a királynőt és mego ókolta.

Eudoxia szemel szerető bizalommal szegeződtek közben a férje arcára. Rémülten vette észre azonban, hogy ez az arc megváltozik és lassankint Kerzikovszkij Iván vonásait veszi föl. Fagyos reszketés járta át a testét, amikor az öt csókoló férfi szemgödöréből Kerzikovszkij szuró szemel pillantottak rá.

Aléltan hanyatlott hátra.

Sztarecki Fedor lefektette a királynőt a dívánra és becsengette a személyzetet.

— Vigyéktek őfelségét a szobájába és gondoskodjatok az ápolásáról. Roszul lett. Valami nagy izgalom érte.

Fél órával később Kerzikovszkij Iván hivatalosan jelent meg a villá-

ban. Akkorára a királynő már magához tért és a nagy-szalóban együtt fogadta a vendéget a férjével.

Nagyon rövid és udvarias volt ez a fogadtatás.

Kerzikovszkij beszámolt arról, hogy a maga részéről is tárgyalásokat folytatott a kióvi udvarral és hogy a kióvi fejedelem most már kijelentette, hogy lemond minden bosszuról és elégtételről.

Sztarecki az egész tárgyalásban igen keveset vett részt, alig-alig szólt bele. Valahogyan titkában volt vele, hogy Kerzikovszkij, aki észbelileg magasan állott fölötte, kiesnylőleg, gunyosan bánik vele.

Kerzikovszkij nemsokára engedelmet kért a királynőtől, hogy visszavonulhasson a szobájába.

Amikor bucsuzott, szertartásosan hajolt meg a királynő előtt, közben azonban a szemelvel olyan szurósan nézett rá, hogy az megborzongott.

A nap csendesen telt el. Az egész villában nyomott volt a hangulat.

Este a királynő már korán vonult vissza szobájába. Kijelentette férjének, hogy fáradt és pihenni akar. Sztarecki csak a fejével bólintott. Aztán maga is egy másik szobába ment át és előszedte keresztretjvényeit.

Eudoxia pedig a hálószobájában nem feküdt le. Ott ült az egyik kereveten és fejét lehajtva merően nézett maga elé. Valami nyugtalanság fogta el. Maga sem tudta, hogy mi a baja. És mentől inkább haladt az idő, annál nyugtalanabb lett.

Mikor a nagy álló óra elütötte a tizedt, a királynő hálószobájának ajtaja nesztelenül kinyílt.

A küszöbön Kerzikovszkij jelent meg.

A királynő, aki nem emelte föl a fejét, nem látta a belépő alakot, de érezte, hogy ott van.

Kerzikovszkij pedig közelebb jött hozzá és megszólalt:

— Eudoxia!

A királynő mintha álomból riadt volna fel.

— Eudoxia, — folytatta szavait Kerzikovszkij Iván, — ígéretedhez képest reteszeld el az ajtót.

A meggyötört asszony lassan felállott és támoalgó léptekkel az ajtóhoz ment. Elrejesztelte azt.

XIII.

Két hét múlva Eudoxia királynő és Sztarecki Fedor visszatértek Karilliágra. Visszatéréük minden ceremónia nélkül, csendesen folyt le.

A konakban egyzerően, csendesen folyt az élet.

Eudoxia megint naponta fogadta Vardarovic miniszterelnököt és a többi minisztereket is, akik megtették szokásos hivatalos jelentéseiket.

Eudoxiának, amikor Vardarovic beszámolt neki a kióviakkal folytatott tárgyalásairól, észre jutott, hogy nagy szorongattatásban annak idején azt az ígéretet tette meg a miniszterelnöknek, hogy amennyiben trónörökös nélkül halna el, a trónt a miniszterelnök fiára hagyja. Erről már nem beszélt a királynő, Vardarovic pedig nem említette egyszer sem.

(Folytatás köv.)

Miért

dobja ki a pénzt az ablakon azzal, hogy nem fizet elő próbaképpen hatvan leiert egy hónapra a Déli Hírlapra. Ezért a pénzért egyszer havonként ingyen

hirdet

szapróhirdetések között. Ezenkívül a leggyorsabban értesül az összes bel- és külföldi eseményekről. Nem fizeti

drágán

a szórakoztató könyveket, mert a Déli Hírlap naponta érdekesítő regényt és tárcát is közöl. A lapot házhoz szállítva kapja és

mikor

fürdőre utazik, utána küldik a lapot úgy belföldre, mint bárhová külföldre. Ön

olcsón

és gyorsan csak a Déli Hírlap útján értesül a világ eseményeiről. Szüksége

is

van erre a lapra, mert a napiesemények regisztrálásán kívül mindent megtalál benne a rádióműsörtől kezdve a tőzsde árfolyamokig. Hűségesebb barátja nem

lehet

a Déli Hírlapnál, mely a Bárság legbátrabb és legszókimondóbb orgánuma. Előfizetni havi hatvan leiert telefonon is lehet (2-52) vagy levelezőlapon.

Déli Hírlap

1928 AUGUSZTUS 11

LEGUJABB

IV. ÉVF. 187. SZÁM

A vihar előhírnöke

Radics halála, akinek ravatalához sirva zarándokol egész Horvátország népe

Zágráb, augusztus 9.

Ami már napok előtt szinte biztosra volt vehető: Radics István, a horvátok vezére, kemény haláltusa után kiszenvedett és ezzel a jugoszlávai belpolitika történelmi jelentőségű fordulatok küszöbéhez ért el. A halál szerdán este néhány perccel kilenc óra előtt következett be. Nyolc órakor a beteg hirtelen rosszul lett, az orvosok injekcióval próbálkoztak, de a szív működése egyre halkabb lett és ekkor már Radics is érezte, hogy elérkezett számára az utolsó perc. Ugy-e állapotom súlyos? — lehelte elhaló hangon és nemsokára megszűnt élni.

A halál híre döbbenetes hatást váltott ki az egész városban és megindult a zarándoklás a horvát nép nagy fiának holttestéhez. Reggelre gyászt öltött Zágráb, minden házon fekete lobogó és üzletek zárva.

A koporsó körül az egyetemi ifjúság képez diszórseget.

A fővárosban a rendőrség és csendőrség állandó készenlétben van, de a kormány utasítására nem mutatkozik az utcán, nehogy a lakosságot provokálja.

A vidékről hatalmas paraszttömegek özönlenek Zágrábba, de incidensre nem került a sőr. A tömeg méltóságteljesen viselkedik és csak itt-ott csuklott fel a sírás.

Bauer érsek intézkedésére éjjelkor az összes harangok megszólaltak. Már éjjel után behalzsamozták a holttestet, amelyet tegnap délelőtt a horvát parasztpárt palotájában ravataloztak fel. A felravatalozás előtt az orvosok vérpróbát vettek, hogy megállapíthassák a halál közvetlen okát. Ennek nagyjelentősége van, mert ha vérmérgezést állapítana meg a vizsgálat, ugy kétségtelen lenne, hogy a halál közvetlen oka a Radicses Punisa által okozott sérülés. Pribiese vic és Trumbics hangos zokogással borultak elhunyt pártvezérük ravatalára. Trumbics sirva így szólt:

— Ezt az óriási szerencsétlenséget most már igazán nem tudom, hogy mi követi még!

Radics meghagyta bizalmasainak, hogy nevében halála után kérjék fel a népet, a nyugodt és méltóságteljes viselkedésre. Ne legyen halála után sehol sem tüntetés. A lakosság ennek

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

megfelelően néma méltóságban vette tudomásul a súlyos gyászt. Tegnap délben Valdez a szobrászművész halotti maszkot készített Radicsról. Az elhunyt arevonásai nagy fájdalomokról tanuskodnak.

Belgrádban a halálhír szerdán éjfél tájban terjedt el és ott is nagy hatást váltott ki. A fővárosban általános a vélemény, hogy Radics halálával a politikai helyzet rosszabbodni fog.

Radics haláláról azonnal értesítették Sándor királyt, aki kijelentette, hogy személyesen óhajt résztvenni a temetésen.

A szerb sajtó általában megdöbbenéssel számol be a horvát parasztpártvezér haláláról. A Vreme kiemeli, hogy Radics sohasem vesztette el józanságát és azt kívánja, bárha utóda is olyan lenne. A Politika című lap az elhalt rajongó szeretetét a horvátok iránt emeli ki és azzal fejezi be cikkét, hogy a legnagyobb ellenfélnek a legnagyobb tisztelet jár.

Az angol lapok egyhanguan megállapítják, hogy

Radics halála előhírnöke az elkerülhetetlen viharoknak. A Times szerint a horvát álmok nem teljesültek,

mert a régi monarchia minden hibája ellenére a horvátok kielégítő megélhetést találtak és a monarchia kulturája sokkal magasabb volt, mint amilyent a szerbek bármikor is elérhetnének.

A szkupstina tegnapi ülésén a házelnök melegen megemlékezett Radicsról és kijelentette, hogy halálát, amely nagy nemzeti veszteség, az egész nép gyászolja. A minisztertanács elhatározta, hogy Radicsot a nemzet halottjának deklarálják és államköltségen temetik el.

A kormánynak ez a terve nem fog megvalósulni, mert a horvát parasztpárt a maga halottjának tekintti Radicsot és saját költségén gondosodik a pártvezér eltemetéséről.

A kormány nevében Korosec miniszterelnök Radics családjának a következő részvétlétviratot küldötte:

— Radics István országunk egyik legnagyobb patriótája volt és egész életét a népe javáért való küzdelemnek szentelte. Fogadjon a kormány nevében részvétemet.

Késő este érkezett zágrábi jelentés szerint Radics este háromnegyed nyolckor még enni kért, majd ágyában ülve várta a vacsorát. Nyolc órakor kapta az első szivrohamot, mire hörögni kezdett. Orvosához fordulva megkérdezte:

— Jól ülök, dr. ur?

A választ már nem hallotta, mert elvesztette eszméletét és telefonhívásra betegágyához érkezett bécsi professzor karjaiban halt meg.

Radics holttestét az orvosok felboncolták és kijelentették, hogy a

szkupstinai merénylet nem befolyásolta betegségét. A halál oka cukorbetegsége következtében meletkezett szivbaj volt.

Az orvosok megmérték Radics agymelynek sulya ezernégyszáz gramm volt.

A parasztpárt székházában felraltalozott Radics holttestéhez állandó zarándokol a nép. A hangulat nyugodt és egyetlen incidens sem fordult elő.

Radics Istvánt vasárnap délelőtt temetik Zágrábban.

GASPARRI PÁPAI ALLAMTITKÁR UTÓDJA. Párisból jelentik: L'Information híradása szerint Gasparri pápai államtitkár rövidesen lemond és utóda Cesare Orsini go budapesti pápai nuncius lesz.

AZ EGYESÜLÉS ÉS A NEMZETI PARASZTPÁRT. Bukarestből jelentik: Az Astra közművelődési egyesület a gyulafehérvári nagygyűlés tíedik évfordulója alkalmából nagy nepségeket akar rendezni. Az egyesületek rendezését a kormány határozatosan is támogatja. A nemzeti parasztpárt körében a kormánynak ez elhatározása nagy felháborodást váltott ki. Hangsúlyozzák, hogy az ünnepek rendezésére egyedül a nemzeti parasztpárt hivatott, mely tízigyulafehérvári nagygyűlést összehívta és kimondotta Erdélynek regáttal való egyesülését. A nemzeti parasztpárt szerint Maniu Gyula az egyedüli jogosult, aki ezen az ünnepeken elnökölni és lapjai útján másképp tiltakozik minden olyan ünnep rendezése ellen, mely nem a párt és sze alatt történik.

SZAKKÉPESÍTÉS SZÜKSÉGE

A munkaügyi miniszter rendelt adott ki, amelyben arról intézkedik, hogy ezental nem folytathat bármanikűr, nőiszabó, női fodrász, nkalapkészítési és fényképészeti ipar. Ezeknek az iparoknak a folytatásához ezental szakbeli képzítés szükséges. Ma délután az ipartestületben megszélést tartanak, amelyen Bane Szvetozár a városi iparhatóság vezető is résztvesz. A megbeszélésen a reidelet keresztülvitelének módjait fogják megtárgyalni.

Tőzsdei árfolyamok

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.) Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második árban a harmadik bankjegyet középkeresményben.

Zürichben a lei 3'16.— Párisban 15'60

Temesvári magánárfolyamok 1928 augusztus 9-én reggel:
Angol font: 799'75—800'50—801'—, dollár: 164'40—164'65—164'—
dinár: 2'87— külföldi, 2'89 belföldi, 2'90 effect, hollandi forint: 66'30
66'50—66'50, francia frank: 6'43—6'46—6'50, olasz líra: 8'63—8'65—8'75
cseh kor.: 4'88—4'89—4'90, német márka: 39'32—39'39—39'50, osztrák
schilling 23'23—23'27—23'50, magyar pengő: 28'72—28'77—28'90, svájci
frank: 31'72—31'75—31'75.

Terményárak:

Buza 665, tengeri 860, zab 560, árpa 630. Irányzat: Lanyha

1-2 szobás házak heti és havi Kardostelep
részletfizetésre eladók Telef.: 11-03 intézőségénél

Nyomatott a »HELICON« Bányai Nyomda Részvénytársaságánál Timisoara